

Masív Dhaulágirí s vyznačenou líniou výstupu, lavína zasiahla tábor za hrebeňom vpravo dolu.

FOTO ARCHÍV

धौलागिरी

Dhaulagiri 8167 m n.m.
Dhaulagiri Himal, Nepal

Ján Matlák
Miroslav
Rastislav
Jana *Mir*
Karel

www.dhaulagiri2014.expedition.sk

Ilac expedition spol. s r.o. profesionálna spoločnosť
reklamný servis

denník ŠPORT

Francisciho 4

811 08 Bratislava

SLOVAK REPUBLIC
EUROPE

KTO BOL KTO

JÁN MATLÁK

Rodák z Trstenej (3. augusta 1954) Ján Matlák sa venoval horolezectvu od osemnástich rokov. Pred odchodom do výslužby bol vojak z povolania, inžinier. Jeho výstupy v slovenských horách a aj v Alpách ťažko počítať, pretože mu išlo o zážitok z parádnej túry, nie o štatistiku. V bývalom Rusku vyšiel na vtedajší Pik Lenina, na Elbrus, dva razy na veľmi náročnú horu Chan Tengri. V Himalájach stál 24. septembra 1998 na osemtisícovke Šiša Pangme. Za najväčší úspech však považoval to, že sa na jeseň 2005 dostal v severnej stene Annapurny (8091 m) do výšky 8050 m, keď ďalší postup smerom hore jemu a jeho spolulezcom prekazilo množstvo navieteho snehu. Ako nám povedal ešte pre odchodom do Himalájí, Dhaulágirí bola jeho dlhoročný sen už od roku 2005. Teraz sa mu táto hora stala poslednou v jeho dynamickom, naplno prežívanom živote. Ženatý, dve dcéry a štyri vnúčky.

VLADIMÍR ŠVANCÁR

Vladimír Švancár (narodený 6. októbra 1955 v Nových Zámkoch) bol takisto ako letecký inžinier profesiou vojak z povolania. Horolezectvu sa venoval od roku 1990. Štyri razy stál na vrchole Mt. Blancu, okrem Dolomitov spoznal aj exotické ukrajinské a rumunské Karpaty. Po Šiša Pangme na jeseň 1998 (tenuto výstup spomíname už pri Jánovi Matlákoví) vyšiel v roku 2000 na Pamíre na vrchol, ktorý je stále najznámejší pod bývalým názvom ako Pik Lenina, a tiež si ako Matlák dva razy „prepotil tričko“ v severnej stene Annapurny. Podľa jeho názoru práve Annapurna, Pik Lenina a Šiša Pangma boli najväznejšie túry, na ktorých kedy bol. Ženatý, otec syna Martina (33) a dcéry Sone (32).

Déja vu

Väčšina z nás pozná ten pocit, keď si myslíme, že zažívame niečo, čo tu už predtým bolo. Pozdrav, z ktorého mrazi... Tak sa v našom denníku v sobotu 29. júna minulého roka začínala spomienka na Petra Šperku a Tona Dobeša, ktorých týždeň predtým spolu s ďalšími deviatimi ľuďmi zastrelili členovia pakistanskej skupiny radikálneho hnutia Taliban v základnom tábore pod Nanga Parbatom (8125 m). Šesť dní po tomto brutálnom zločine nám od Petra a Tona prišla do redakcie pohľadnica so srdečným pozdravom.

Teraz bolo rozpätie dní ešte kratšie. Predvčerom večer som sa telefonicky dozvedel o lavíne, po ktorej zostali v Nepále pod Dhaulágirí nezvestní Slováci Ján Matlák a Vladimír Švancár s mizivou šancou na záchranu. Včera prišla do redakcie pohľadnica podpísaná všetkými desiatimi členmi výpravy. Ten podpis vpravo hore je od Jana... V pamäti ubiehajú spomienky na chvíle, keď sme sa stretli, rozprávali aj zabávali. Bližšie sme sa spoznali pred 13 rokmi, keď ma pozvali do Vysokých Tatier na Sliezske dom vo Velickej doline na prvú schôdzku čerstvo vznikajúceho Klubu osemtisícovkárov. Otcov myšlienky boli Vlado Štrba a Karel Jakeš, Jano tam nemohol chýbať. Po večernej debata, ktorá trvala až do ďalšieho rána, nikomu ani na um neprišlo, že členov klubu môže začať dosť rých-

lo aj ubúdať. Počas toho dňa začalo v Tatrách prvý raz v novej sezóne snežiť a Karel Jakeš sa ako malé dieťa tešil na prvú ski-alpinistickú túru na čerstvom snehu. Dva dni po tom, ako sme si povedali, že ešte v októbri „určíte dáme reč“, zostal pod lavínou v Belianskych Tatrách. S Jánom Matlákom a ďalšími tromi členmi výpravy sme 3. septembra, v deň ich odchodu do Himalájí, sedeli v rodinnom dome Vladimíra Švancára v Trenčianskom Jastrabí. Výborná nálada, ktorá sa skončila slovami, že po ich návrate „určíte dáme reč“. Na záver mi spoločne zapožovali na terase Vladovho pekného rodinného domu, vzadu s výhľadom na Veľkú Javorinu. Ďalšie Déja vu – žiadne „určíte dáme reč“ už s dvoma z nich nebude. Pre Jana bola Dhaulágirí jeho snom, tešil sa na ňu ako Karel na prvý sneh.

Teraz som si obidvoch slovenských horolezcov a ich troch nepálskych pomocníkov, ktorí tiež zahynuli v lavíne, pripomenul dvakrát. Chalani mi zásluhou Petra Kostelanského „pre istotou“ poslali pohľadnice rovno dve. Jednu do redakcie, druhú domov. Večer mi po návrate z práce opäť zostal v duši ten neprijemný, mrazivý pocit, keď som si uvedomil, čo to vlastne držím v ruke. Oproti júnu minulého roka je tu však aspoň niečo lepšie: ostatní ôsmi členovia výpravy sú nažive.

Osudným sa im stalo to, že v utorok o pol desiatej večer miestneho času opustili veľký spoločenský stan výpravy a išli si odpočinúť do toho svojho, menšieho. Nemohli tušiť, že o pol hodiny potom bude ich „spálňa“ stáť v dráhe lavíny. Masa snehu zasypala všetky malé stany slovensko-českej expedície. Keby v nich spalo viac ľudí... Radšej ani nedomyšľali.

Je zbytočné teraz hovoriť o vplyvoch globálneho otepľovania či o pribúdajúcich cyklónoch v nových oblastiach, pretože rodinám oboch týchto pre hory prudko zapálených ľudí to ich žiaľ nezmierni. Aspoň malou útechou možno môže byť to, že zostali vo svete, ktorý bol symbolom toho, do čoho vždy chceli ísť.

Osobné spomienky sú najhoršie, keď sa znenazdania dozvieme, že zomreli kamaráti a pohodoví ľudia, ktorých ste mali možnosť aspoň trochu spoznať. Už nebude nič z toho, čo sme si sľúbili, keď sa vrátia domov. Tak od teraz pred siahnutím si na hocijaký ďalší vrchol si treba pripomenúť vaše mená – budete tam aspoň takto prítomní.

PETER DODEK

PETER DODEK